

12. MARTINSKÁ POETICKÁ JESEŇ

K O B R A

PŘÍLOHA KOBRY *** ŘÍJEN 2015

Cítát inspirující:

„A především Čtvrtek poznamenal naši generaci autorů, inspiroval nás, protože v Jičíně se to hemží vílami, skřítky, nadpřirozenými bytostmi, ale i autory pohádkáři. Vždyť tady moje kolegyně Ilona Pluhařová je vlastně pokračovatelkou pohádkové jičínské tradice. Nejen že vdechla život skřítku Stulíkovi a víle Silence, ale docela nedávno se do Jičína nastěhovala její další knížka s vílou Komolínou!“

Václav Franc

(z vystoupení jičínských autorů o Václavu Čtvrtkovi v rámci MaPoJe)

Účastníci 12. MaPoJe 2015 při „autorských čítačkách“.

DVANÁCTÉ MARTINSKÉ DNY

V pátek 18.září 2015 brzy ráno, v nekřesťanskou hodinu, kdy i slunce ještě spalo, začala moje anabáze do Martina na novopackém vlakovém nádraží. Letos na již dvanáctou Martinskou poetickou jeseň. Když k tomu připočtu ten neoficiální ročník v roce 2003, tak vlastně třinácté setkání. Vloni jsem chyběl. Letos chci být opět u toho velkého literárního bratření. Marně počítám pokolikáté? Podeváté? Ale ruku do ohně bych za to nedal.

Pokud píši „anabáze“ tak to platí do písmene, protože na vlakovém nádraží jsem nejprve zjistil, že můj vlak má zpoždění 20 minut. Zatímco kolegyně Ilona Pluhařová seděla v Ostroměři ve vlaku, do kterého jsem měl přisednout, zpoždění se zvětšovalo (40 a následně 60 minut), takže následovala mobilová přestřelka. (Mimochodem ještě štěstí, že mám mobil, jinak bychom asi do Martina letos ani nedojeli.) Indiánským pochodem jsem doklusal na novopacké autobusové nádraží, autobus směr Hradec Králové stihl doslova za vteřinu odjezd. Tak moc visela moje letošní účast na vlásku.

Naštěstí vše dopadlo dobře a s Ilonou Pluhařovou jsme sedli ve stanovený čas do EC Fatra do cílové stanice Martin, kde na nás čekala 12.Martinská poetická jeseň, tentokrát s hlavním místem konání v Turčianských Teplicích.

Nejen literární diskuse nás provázeli při cestě přes Pardubice a směrem k česko – slovenským hranicím. Do Martina jsem sice dorazili s menším zpožděním, ale stihli jsme ještě oběd. A pak už do Turčianské knihovny na prezentaci.

Stisky rukou přátel, objetí, polibky. Poznávání nových autorek a autorů. Jen tak namátkou George z LK Beskydy, Paľo Urban a Marek Velebný, jediný účastník z Plzně, Lucyna Waszková jediná polská účastnice, i když z Českého Těšína. A pochopitelně organizátorky z knihovny Bibiana Paniaková – Melišová, Marcelka Kubovová se svým italským přítelem Enricem a hlavní organizátorka Tanička Sivová. Pochopitelně nemůžu jmenovat všechny účastníky, kteří postupně zaplnili sál Turčianské knihovny. V té chvíli jsme postrádali třetího jičínského účastníka Bohumíra procházku, který po další vlakové peripetii s Regio Jetem dorazil až během slavnostního zahájení.

Po úvodní řeči Tani Sivové, uvítání všech a krátkém představení autorů, jejichž tvorba bude představena profesionálními recitátory Miladou Záthureckou a Martinem Kleinem, začal asi hodinu a půl trvající proud poezie a kratších próz, doplněný čtveřicí mladých kytaristů z místní hudební školy.

Můj příspěvek „Uklizečka“ je z chystané knihy příběhů ze zubní ordinace, Ilona Pluhařová přidala svoji prózu, kterou psala pro pásmo na téma „Svědění.“ Bohužel chybička se vloudila a Ilonina prezentace byla pokráčena.

Po skončení oficiálního zahájení nás autobus dovezl do Turčianských Teplic, kde jsme se ubytovali v penzionu Milka. Při večeři nás Táňa Sivová seznámila s blíže s dalším programem MaPoJe. Následovaly neformální rozhovory účastníků a tradiční dvojice hudebníků, která pomáhala zpříjemnit setkání literátů.

Diskutovali jsme s Markem Repčíkem, autorem knih o historii Slovanů a Ilona si s ním vyměnila knihy, takže se těším, že si jeho historické pojednání přečtu.

**Ilona Pluhařová
při slavnostním zahájení.**

Páteční den končil pro řadu účastníků velmi pozdě, ale nikomu to nezabránilo v tom, aby již v půl osmé zasedli k snídani, protože již o půl deváté přišel na přednášku o historii městečka Turčianské Teplice a významných osobnostech, hlavně o Ľudovítu Štúrovi, Milan Gonda. Právě s Milanem jsem předloni mluvil o jeho článku o tzv. „Druhé literatuře na Slovensku“ a předal jsem mu ČAJ, kde jsem na jeho článek reagoval.

Stejně tak jsem předal i autorské výtisky ČAJe Rašovi Daleckému, který měl možnost představit svoji tvorbu v jubilejním stém čísle v lednu 2015.

Po přednášce jsme se vydali do městečka, i když po páteční „výhni“ se po vydatné noční bouři a dešti výrazně ochladilo. Prošli jsme se kolem lázeňského hotelu Velká Fatra a naučným chodníkem lesoparku Bôr. Tam mě zaujaly takové „budky“ jako u nás známe jako

krmítka pro ptáky, ale tyto budky jsou pro knihy. Můžete si zde knihu půjčit, přečíst a zase vrátit. Nebo taky místo té půjčené vložit jinou. Jistě zajímavá myšlenka na knihovnu pro zájemce. Jen jsem se divil, že nikdo budky neničí, knihy nevyhazuje, ale všechno slouží svému původnímu účelu. Bylo by to tak i u nás?

Směřovali jsme do Galérie Mikuláša Galandu, významného slovenského malíře, ilustrátora, výtvarného pedagoga, který se právě v Turčianských Teplicích narodil 4.května 1895. I přes to, že zemřel velmi mladý (5.června 1938 v Bratislavě) zanechal celou řadu pozoruhodných obrazů. Za svoji tvorbu získal například v roce 1937 stříbrnou medaili za knižní grafiku v Paříži, ale nejvíce jsou oceňovány jeho obrazy z tzv. Růžového období jako např. „Matka s dítětem“, „Růžový akt“ či „Stojící a sedící matka“. Nelehký život významného slovenského umělce nám přiblížil promítnutý film.

Po obědě program setkání pokračoval turnajem v petanqu, který vyhrálo složené družstvo dvou Marků, Marek Velebný a Marek Matuška.

Jičínské družstvo se tentokrát turnaje neúčastnilo, dali jsme přednost prohlídce městečka, posezení v cukrárně a debatám především s Marcelou Kubovovou, jejím italským přítelem (tomu musela Marcela překládat), Bibce Paniakové – Melišové a Pavlem Urbanem o tvorbě, problémech literárních spolků a klubů a dalším směřování MaPoJe.

**Táňa Sivová
před Galerii Mikuláše Galandy.**

Následně došlo na „autorské čítačky“ vlastní představení tvorby zúčastněných autorek a autorů. Ale ještě před nimi přečetl Marek Repčík zajímavé údaje ze svých historických knih (např. úvahy Ľudovíta Štúra o cirkvi atd.).

Shodou okolností jičínští autoři při „čítačkách“ četli až v závěru programu a myslím si, že zaujali. Ať už to byl Bohumír Procházka svojí prózou o staré ženě či především představení knihy Ilony Pluhařové „O popletené víle Komolíně“. Sám jsem se prezentoval čtyřmi čtyřveršími z chystané knihy „Geniální blbiny pro táty a maminy.“

Z představených autorů zaujal originalitou Rašo Dalecký, který si připravil vedle básní i písňový text a z CD hudbu pustil a sám zpíval.

Domček pre knihy.

V podvečer se zájemci odešli osvěžit do aquaparku, zatímco my jsme pokračovali v diskuzích o literatuře. A po večeri se šlo do finále. Večerní program jsme „odstartovali“ společně s Ilonou krátkým pásmem „Jak Jičín k Rumcajsovi přišel“, kde jsme představili spisovatele Václava čtvrtka a jeho bohatou pohádkovou tvorbu, pozvali účastníky na tradiční zářijový festival.

Já jsem účastníkům tlumočil pozdravy od předsedkyně Střediska východočeských spisovatelů (kromě mé osoby se účastnila ze Střediska ještě Libuše Matysíková, ta zastupovala oficiálně mělnický

klub Pegas) Mgr. Evy Černošové a ředitelky Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně Mgr. Jany Benešové.

V závěru Táňa Sivová představila almanach tvorby účastníků Martinskej poetickej jeseně 2014, kde je zastoupena kromě řady dalších tvorbou jičínských autorů Bohumíra Procházky (povídka „Přistál vedle mě vajgl“) a moje (povídka „Zase první“). Kromě toho jsme získali další materiály, sborníčky a sbírečky např. Literárního klubu Hany Zelinovej z Vrútek, občasník literárního klubu Duria, časopis Literárního klubu Petra Bezruče z Frýdku – Místku „Zrcadlení“, či sbírku Dajany Zápalkové „Obrázky perem psané“. Nejvíce si cením sbírky Petera Mišáka „Rút“, kterou jsem si koupil v Galerii Mikuláše Galandy. Škoda jen, že se Peter Mišák neúčastnil setkání (byl v Chorvatsku).

V následné diskusi jsem poděkoval všem pořadatelkám, sponzorům a především Táně Sivové za opět výborné prostředí, péči o nás a bezproblémové zorganizování 12. Martinskej poetickej jeseně. Zároveň jsem vyslovil návrh, jestli by se třeba některé z příštích setkání mohlo konat opět přímo v Martině, neboť poslední zcela martinské setkání bylo v roce 2005 a řada z nás by si ráda město a jeho významná místa prohlédla trochu podrobněji.

Po mém vystoupení se strhla doslova mela s diskusními příspěvky, které kriticky navnadilo vystoupení Pavla Urbana, který volal po větší účasti mladých autorů, větší náročnosti textů přednesených při autorských čteních a slavnostním zahájení. Následovalo několik vystoupení, které bezprostředně na Urbanův příspěvek reagovalo, ať už jeho názory hájilo nebo mu oponovalo.

Naštěstí se organizátorkám podařilo rozvášněné diskutéry usměrnit s tím, že si všechny názory necháme projít hlavou a třeba již některé budou příště realizovány. A tak večer vplouval do finále, došlo na zpívání při kytaře tu obsluhoval pan Oldřich Svoboda z Frýdku-Místku.

Ale v kuloárech ještě přetrvávaly diskusní kroužky a skupinky, kterým nedaly pokoj přednesené návrhy.

Veselili jsme se až do půlnoci a nebyť toho, že jsme se brzy ráno vraceli domů do Čech, tak bychom vydrželi v družném hovoru při víně i déle. Následovalo loučení a sliby, že zase příště přijedeme.

V neděli ráno po noci deště a blesků jsme ve čtveřici (Pluhařová, Procházka, Franc a Matysíková) nasedli na stanici Turčianské Teplice do vláčku, který nás odvezl do Žiliny a odtud rychlíkem do Pardubic. Líba Matysíková nás opustila v Olomouci. Cestou jsme dospávali „prohýřené“ noci, ale opět rozebírali události víkendu.

Protože rychlík „meškal“ asi 40 minut, trochu se komplikoval náš příjezd domů, ale nakonec jsme vystoupili na jičínském vlakovém nádraží. Unavení a plni nových dojmů.

Václav

Kdo se zúčastnil MaPoJe?

Kromě jičínských autorů z Čech přijel ještě Plzeňák Marek Velebný. Z Moravy Libuše Matysíková (Vrchoslavice na Hané, i když zastupovala LK Pegas Mělník) a dále členové LK Petra Bezruče z Frýdku-Místku a LK Beskydy. A nesmím zapomenout na Lucynu Waszkovou jedinou polsky mluvící účastnici, i když z Českého Těšína. A pochopitelně nesmím zapomenout na Marcelu Kubovovou, která s přítelem Enricem zastupovala Itálii.

Slovenské zastoupení bylo bohatší, vedle domácích martinských byli tradičně přítomni i z Vrútek, ale z dalších míst Slovenska. Celkem se setkání zúčastnilo podle mých nepřesných odhadů více než 40 tvůrců.

Fotky z MaPoJe

Od Marka Velebného:

<http://velebný.rajce.net/Martinskapoetickajesen2015.Turiec>

Napsali o MaPoJi v jičínském tisku

- Bohumír Procházka: „Jičínští literáti se vydali na konzultaci k přátelům do Martina“ (Jičínský deník, středa 30.září 2015)

http://jicinsky.denik.cz/kultura_region/jicinští-literáti-se-vydali-na-konzultaci-k-pratelum-do-martina-20150930.html

- Václav Franc: „Dvanáctá Martinská poetická jeseň“ (Nové Noviny, pátek 2.října 2015)

Výzva : Sborník jičínských a martinských autorů

Město Jičín chystá u příležitosti Valdštejnských dnů setkání s Martinem. Termín: Květen 2016. U té příležitosti by bylo ochotno vydat almanach, kde by byla díla jičínských a martinských autorů. Zájemci hlase se u Bohumíra Procházky: <prochor.jc@tiscali.cz>, který Vám podá bližší informace.

Jak šel čas ... historie přeshraničních setkávání

- První přeshraniční setkání – Martin 2003
1. Jičínské poetické jaro – Jičín 2004
 1. Martinská poetická jeseň – Martin 2004
 1. Chodské poetické jaro – Domažlice 2005
 2. Martinská poetická jeseň – Martin 2005
 2. Chodské poetické jaro – Domažlice 2006
 3. Martinská poetická jeseň – Martin 2006
 2. Jičínské poetické jaro – Jičín 2007
 4. Martinská poetická jeseň – Martin 2007 (Turč. Jaseno)
 3. Chodské poetické jaro – Domažlice 2008
 5. Martinská poetická jeseň – Martin 2008 (Necpaly)
 6. Martinská poetická jeseň – Martin 2009
 3. Jičínské poetické jaro – Jičín 2010 (Prachovské skály)
 7. Martinská poetická jeseň – Martin 2010
 4. Chodské poetické jaro – Domažlice 2011
 8. Martinská poetická jeseň – Martin 2011 (Vrútky)
 9. Martinská poetická jeseň – Martin 2012
 10. Martinská poetická jeseň – Martin 2013 (Košťany nad Turcom)
 11. Martinská poetická jeseň – Martin 2014 (Vrútko)
 12. Martinská poetická jeseň – Martin 2015 (Turč. Teplice)

Penzion "Milka" hostil účastníky 12. MAPOJe.

ZAMYŠLENÍ NAD 12.MAPOJEM

Tradiční martinské setkání získalo svůj věhlas, oceňuji zásluhu pořadatelek z Turčianské knižnice, perfektní zázemí v penziónu „Milka“ a příslovečnou pohostinnost. Nakonec uspořádat 12 setkání, sehnat peníze, přednášející, vystupující, to chce už pořádný fortel.

Na druhou stranu jsem rád, že v sobotní diskusi zazněla i kritická slova, neboť jak jsme s některými účastníky prodiskutovali průběh, shodli jsme se, že by více času mělo být věnováno tvorbě, kvalitě napsaného, představení činnosti jednotlivých klubů (třeba na úkor petanqu), ale především se shodujeme v tom, že se akcí účastní autoři a autorky, jejichž tvorba je na nízké úrovni, většinou stále stejná, bez nějakého posunu. Jak říkal Pavel Urban „v poezii samé lístočky, viator, rumence na tváři, láska – páska“. Taky se domnívám, že současná poezie je jinde. A především bychom neměli odradit mladé autory, kteří, pokud vůbec jednou přijdou, již se podruhé nevrátí, neboť jsou odrazováni právě tvorbou těchto „bardů“. Spíš bychom měli přemýšlet o tom, jak mladé vtáhnout do děje. Bohužel řada lidí vůbec naše diskusní téma nepochopila, takže se vše točilo kolem mladých autorů, ale ono jde spíše o to, aby si ti starší uvědomili, co si asi většina není schopná uvědomit.

Je škoda, že se ze setkání vytratili někteří lidé, většinou to byli ti literárně nadějnější, řada z nich si šla svojí cestou, vydala vlastní knihy. Přiznám se, že jsem se na naše setkání těšil, měli jsme si co říct. Nakonec řada z nich dostala prostor v našem ČAJi či Kobře, kde byla představena jejich tvorba. Ale to je život, někteří odcházejí, noví přicházejí.

Obecně bych přivítal větší množství debat o literatuře, je sice hezké, že jednotlivé kluby a spolky informují o činnosti, ale ono je to jen o tom jednom setkání, většinou ne o setkávání. Psal jsem o tom rozdílu slov „setkání“ a „setkávání“ již několikrát. Vlastně během roku jsem v kontaktu jen s pár lidmi, ostatní vidím jen na setkání v Martině, což je určitě škoda a hlavně málo.

A ještě jeden postřeh. Pamatuji se, jak Milan Hrabal oceňoval na 2.Jičínském poetickém jaru 2007, že se netvoří žádné skupinky a hloučky autorů, že vše probíhá jako v jednom celku, všichni se baví se všemi. Tak tady těch skupinek a hlouček bylo hodně. Mám pocit, že některé skupiny si nemají navzájem co říct. Bohužel ani já si nemám moc co říct s tvůrci těch „tisíckrát omletých klišé“, kteří si nejsou vědomi

úrovně své tvorby, kteří nechtou současnou poezii, kteří si navzájem poklepávají po rameni a utvrzují se ve své genialitě.

Byla by škoda, kdyby právě na tyto „nemoci“ nakonec MaPoJ skončila jako sice příjemné, ale přece jen setkávání autorů nejnižší kategorie, kteří nechtějí vidět, že skutečné umění se vzdaluje mílovými kroky!

Václav

Ilonin příspěvek k MaPoJi

Ilona Pluhařová – O popletené víle Komolíně

Když jsme na letošní Martinské poetické jesení představovali knihu Ilony Pluhařové, říkal jsem, že: „ ... tady moje kolegyně Ilona Pluhařová je vlastně pokračovatelkou pohádkové jičínské tradice zažehnuté Václavem Čtvrtekem. Nejen že vdechla život skřítku Stulíkovi a víle Silence, ale docela nedávno se do Jičína nastěhovala její další knížka s vílou Komolínou!“

A Komolína je přesně ten typ pohádkové postavy, která do Jičína a jeho okolí patří. Má svého pomocníka s kouzelným jménem Skočproto, mimochodem mluví ve verších a nakonec se z něj stane básník. Vystupují zde třeba čaroděj Kazičáry, pstruh Duh, kohout Škrhola, ale i víla Meliska, děd Vševím.

Nebudu prozrazovat děj, ale víla Komolína trochu plete kouzla, ale nakonec, jak to v pohádkách bývá, vše dobře dopadne. Navštívíme Jičín, lipovou alej, Čechovku, Zebín ... zkrátka Václav Čtvrtek by měl radost.

Knížku doplnily obrázky Jaroslava Velartová a Markéta Krátká. Ale knížka má i jiné kouzlo, protože je návodem pro další práci dětí, například vybarvovat obrázky, napovídat hlavním hrdinům pohádky, hledat rozdíly v obrázcích. Prostě vtáhnout mladého čtenáře do děje, přitáhnout jej ke čtení a inspirovat jej. Myslím, že se to Iloně díky spolupráci s vílou Komolínou podařilo.

Takže se můžeme těšit na další pokračování, neboť Komolínina sestra Meliska, která v závěru knížky příslibuje, že autorka další knížku věnuje právě jí, nám ráda poví i svůj pohádkový příběh. A v Jičíně se to pohádkovými příběhy a bytostmi jej hemží. Stačí se dobře dívat!

Václav

Vzpomínka stará 12 let: LIS ve slovenském Martině

V pátek 19. září 2003 se jičínský Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně poprvé představil v zahraničí, a to v družebním Martině, kde Turčianská knižnica uspořádala setkání literárních sdružení prakticky z celého Slovenska. Vedle martinského klubu se představili literáti z Petržalky, Žiaru nad Hronom, Čadce, Liptovského Mikuláše, Žiliny, Trenčína, Trnavy, klubu filosofické fakulty z Bratislavy a někteří další autoři. Setkání uváděla vedoucí martinského klubu a pracovnice Turčianské knižnice Taťána Sivová.

Náš LIS zastupovala trojice Monika Eberlová, Bohumír Procházka a Václav Franc. V úvodním slovu jsem představil LIS a Městskou knihovnu v Jičíně, na malé výstavce se nabízely almanachy našeho spolku a další publikace jičínských autorů, po kterých se v následně přestávce jenom zaprášilo.

V další části došlo na autorské čtení. Zjistili jsme, že na Slovensku existuje mnoho talentovaných básníků a prozaiků, řada z nich vydala své první knihy a sbírky, nelze všechny vyjmenovat, a tak si dovolím alespoň jedno jméno. Andrej Šaliga, mladý slovenský básník, představil sbírku *Zatmenie panny*, která získala hlavní cenu v literární soutěži RUBATO 2002 a byla za podpory Spolku slovenských spisovatelův a Ministerstva kultury SR vydána.

V neformálním vystoupení se střídaly různé žánry. Vedle humornějších příspěvků zazněla i ukázka z knihy Julianny Geškové ze Žiaru nad Hronom *Nie, vojnu už nikdy nie!*.

LIS se představil kombinovaným vystoupením, po mé humorné povídce *Vynálezce* zazněly z úst Moniky Eberlové verše členů spolku a na závěr Bohumír Procházka přenesl posluchače alespoň na okamžik do města pohádek svou moderní pohádkou o tetě Hašuše a cestě do Anglie.

V zápisníku mám celou řadu nových kontaktů, internetových adres a příslibů počínající spolupráce přes hranice. Doufám, že slova Taťány Sivové o tom, že se musíme scházet pravidelně, nevyzní do prázdna. Slovenská strana nám podala ruku a nyní jsme na řadě my, takže doufám, že za podpory kulturních organizací Jičína se podaří v příštím roce zorganizovat podobné setkání u nás. Třeba proto, aby na Slovensku nezaměňovali Jičín s Novým Jičínem, s čímž jsme se také několikrát setkali, ale především proto, že díky literatuře můžeme mírnit některá politická rozhodnutí, která naše národy sice hranicemi rozdělila, ale neměla by nás rozdělit lidsky.

Jičínská minidelegace navštívila během svého martinského pobytu zároveň Slovenské národní múzeum Andreja Kmeťa se stálou expozicí *Příroda Turce*, pochopitelně jsme se prošli po pěší zóně a viděli

netradiční budovu Millenia. V sobotu jsme na vlastní kůži okusili i martinský jarmark.

Doufám, že jičínský LIS zasel na Slovensku literární semínko, z něhož vyklíčí oboustranně prospěšné plody. Václav Franc, 2003

Účastníci 12. MaPoJe!

Foto Dajana Zápalková (přeposláno od Libuše Matysíkové). Ostatní fotografie Václav Franc.

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Příloha č.10/2015 k 12. Martinskej poetickej jeseni

(5.října 2015)

www.ikobra.cz